

Sakspapir

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
120/22	Formannskapet	PS	05.12.2022
093/22	Kommunestyret	PS	15.12.2022

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Odd Harald Dommersnes	FE-150	22/1129

Budsjettframlegg 2023 og økonomiplan for 2023 til 2026

Vedlegg:

Kaland barnehage styrar- uttale - budsjett og økonomiplan(262571)
Kaland barnehage SU - uttale - budsjett og økonomiplan 2023 - 2026(262573)
Norsk sykepleierforbund - innspel til budsjett 2023 og økonomipl(263433)
Råd for menneske med nedsett funksjonsevne innspel til budsjett 2023 o(262863)
Eldrerådet sine innspel til budsjett 2023 og handlings- og økonomipl(263272)
Hjelpepersonellet ved Austrheim Legekontor - innspel til budsjett 2023(263486)
Reinhald Nordliheimen.docx(263485) Fagforbundet
Dagaktivitetssenter.docx(263484) Fagforbundet
Austrheim Sokn - Uttale i samband med budsjett 2023 - Austrheim Sokn(263500)
Ungdomsrådet - Innspel til budsjett 2023 og HØP 2023-2026
Gebyr- og betalingssatsar 2023

Framlegg til vedtak:

Austrheim kommunestyre vedtek:

1. Kommunedirektøren sitt framlegg til budsjett 2023 og handlings- og økonomiplan 2023-2026 vert vedteke slik det ligg føre.
2. Investeringsbudsjettet for 2023 sjølvkost er basert på forventa framdrift på tidlegare vedteken VA-plan. Ut frå framdriftsplanen vil Austrheim kommune ta opp 12 millionar kroner i lån i 2023.
3. Det vart teke opp 18,2 millionar kroner i lån til å finansiere investeringar i varige driftsmidlar som (ROP-bustader, digitalisering, elbilar/elbil-ladarar, skuleutbygging og nytt Helse- og omsorgstun).
4. Midlar som var avsett til omsorgsbustader på Kaland i førre økonomiplanperiode vert omdisponert slik at desse midlane vert nytta til finansiering av ROP-bustader.
5. Økonomiplan for 2023-2026 og årsbudsjett for 2023 blir vedteke, jf. Bevilgningsoversikt drift §5-4 og økonomisk oversikt drift §5-6. Årsbudsjettet for 2023 blir vedteke på sum

- netto driftsrammer for dei ulike hovudområda.
6. Kommunedirektøren vert gjeven fylgjande fullmakter innanfor budsjettet sine rammer (jf. Økonomireglement og kommunen sitt finansreglement):
 - a. Budsjettreguleringar som fylgjer av sentrale og lokale lønnsoppgjer.
 - b. Budsjettreguleringar innanfor sektorane sine rammer.
 - c. Gjennomføre låneopptak av nye lån og refinansiere tidlegare låneopptak. Her under aksept av lånevilkår og underskrift av gjeldsbrev på vegne av kommunen.
 - d. Avgjere oppstart av investeringar finansiert av ubundne fond, og sal av driftsmidlar.
 - e. Fordeling av bevilging til småinvesteringar innafor råma på 100 000,- kr.
 - f. Regulering av teknisk art innanfor drift og finans.(jf. finansreglementet)
 7. Kommunedirektøren vert gjeven fullmakt til å "fryse" budsjettpostar og ledige stillingsheimlar, dersom situasjonen skulle tilseie det.
 8. Kommunestyret skriv ut eigedomsskatt på næringseigedom, kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum jf. eigedomsskattelova (esktl.) § 3 første ledd bokstav d. Eigedomsskattesatsen vert vidareført med 7 promille. Utskrivingsalternativet omfattar også flytande oppdrettsanlegg i sjø, jf. Esktl. § 4 tredje ledd. Takstvedtekter for eigedomsskatt i Austrheim kommune vedtatt i kommunestyret i K-sak 083/17 i møte 14.12.2017, skal gjelde for eigedomsskatteåret 2023, jf. esktl. § 10. Kommunen vil i 2023 skrive ut eigedomsskatt på eigedommar som tidlegare var rekna som «verk og bruk» på eit «særskilt fastsett grunnlag» med heimel i overgangsregelen til eigedomsskattelova §§ 3 og første ledd. Det særskilde grunnlaget skal i 2023 være lik 2/7 av differansen mellom eigedomsskattegrunnlaget i 2018 og 2019 som er forårsaka av at produksjonsutstyr- og installasjonar ikkje skal reknast med i grunnlaget. Kommunen vil i 2023 skrive ut eigedomsskatt på bygningar og grunnareal så langt desse var omfatta av eigedomsskattegrunnlaget for verk og bruk i 2018, jf. overgangsregelen til eigedomsskattelova §§ 3 og 4 andre ledd. Eigedomsskatten vert skriven i samband med kommunale avgifter. Siste alminnelege taksering i kommunen vart gjennomført i 2018 og 2019.
 9. Det vert gjeve ei ramme på kr 868 000,- til kontrollutvalet.
 10. Det vert gjeve eit driftstilskot til Austrheim kyrkjelege fellelsråd på kr 3 470 000,-
 11. Det vert sett av 100 000,- kroner til dekking av Austrheim sokn sine kostnader med kremasjon av døde med heimeadresse i Austrheim.
 12. Skatteøre vert sett lik maksimal sats i samsvar med Stortinget sitt vedtak om kommunalt skatteøre.
 13. Godtgjersle til ordførar blir sett til same løn som stortingsrepresentantar og til løn til varaordførar er 9 % av ordførar si løn for 2023. Stortinget sin lønskommisjon gjer årleg framlegg i innstilling om godtgjersle for stortingsrepresentantane og løna til ordførar og varaordførar regulerast per mai 2023 i samsvar med endringar i løn til stortingsrepresentantar.
 14. Marginavsetning av innbetalt skattebeløp blir sett til 10 %.
 15. Frå 01.01 2023 vil Austrheim kommune tilby fleksible fakturerings- og betalingsterminar for kommunale eigedomsgebyr (vatn og kloakk)

Kundane skal kunne velge mellom:

- Halvårleg betaling (slik som idag) = 2 betalingsterminar pr år
- Årleg betaling = 1 betalingstermin pr år
- Månadleg betaling = 12 betalingsterminar pr år
- Kvartalsvis betaling = 4 betalingsterminar pr år

16. «Gebyr- og betalingssatsar 2023» vert vedtekne slik dei ligg føre.
17. Det vert oppretta tilskotsordning for frivillige lag og organisasjonar sine bygg på kr 100 000,- Det vert utarbeidd eigne retningslinjer for tildeling. Finansiering gjennom auka skatteanslag.
18. Landbruksfagrådet får tildelt kr 100 000,-. Finansiering gjennom auka skatteanslag. Det skal også i 2023 utarbeidast nye retningslinjer og mandat for landbruksfagsrådet. Saka skal leggjast fram før ny kommunestyreperiode.
19. Kommunedirektøren set ned ei arbeidsgruppe med deltaking frå eldreråd og administrasjonen til å sjå nærare på:
 1. Tilpassing av bustader for eldre, det kan vera tilskot til tilrettelegging, råd om korleis ein kan få rimelege lån i Husbanken, og anna rådgjeving.
 2. Tilrettelegging av det sosiale ved å bu heime, med tilbod om å treffa andre slik at ein unngår einsemd.
20. Kommunedirektøren tek øvrige høyringsinnspel med i det vidare arbeidet med handlings- og økonomiplanperioden 2023-2026.

Budsjettinnspel for 2023 frå Austrheim Arbeidarparti og Austrheim Høgre:

1. Pandemien har ført til eit stort fråfall i lag og organisasjonar og mange unge slit no med den psykiske helsa. I ein slik ekstremssituasjon må kommunen gjera alt som står i kommunen si makt for å halda idrettsanlegg og andre møteplassar opne og tilgjengelege for frivillige lag og organisasjonar. Dette vil vera eit svært viktig bidrag for å betra folkehelsa i kommunen både fysisk og psykisk. Symjehallen har dei siste åra vore stengt i lange periodar. Dette skuldast både pandemien og planlagde og ikkje planlagde vedlikehaldsoppdrag. Når det gjeld ombyggings- og vedlikehaldsaktivitetane så har desse alltid teke mykje lengre tid enn planlagt og det er heilt uakseptabelt. Det har gått sterkt ut over aktivitetane i symjehallen og har ramma både symjeklubben, skuleelevane i kommunen og borna i Kaland barnehage.
2. Det må setjast av 1,5 millionar kroner på investeringsbudsjettet til bygging av naust i Baløy og etablering av asfalterte og oppmerka parkeringsplassar. Bygglina ved AVS skal byggja sjølve naustet. Prosjektet skal vera sjølvfinansierande og inntektene skal koma frå utleige av naust til Bergen og Hordaland Turlag og parkeringsavgift frå dei om lag 40 båtplassane i båthamna.
3. Det må setjast av pengar til oppgradering og asfaltering av kommunale vegar. Pengane kan gjerne koma frå mindreforbruket i inneverande år (2022). Dette kan gjerast ved at det budsjetterte mindreforbruket på 7,4 millionar kroner vert sett av på disposisjonsfondet, mens det overskytande mindreforbruket vert nytta til vedlikehald og opprusting av vegar. Vegar som må prioriterast er Bergsvik med nye stikkgrøfter og asfalt, vegen ned til Ervik kai med ny asfalt og vegen til Njøta og Langøy der det er

trong for diverse reparasjonar av asfalten.

4. Det skal gjennomførast kantslått også neste år på alle dei kommunale vegane. I tillegg må gras og anna som veks inn i dei kommunale vegane, skrapast vekk. Begge desse tiltaka er viktige trafikktryggleikstiltak. Når det gjeld skrapinga av vegane, skal dette gjerast med kommunale ressursar.
5. Ordførar får i oppdrag å gå i drøftingar med aktuelle private utbyggjarar av eldrebustadar på den kommunale tomten i Kalandsfeltet. Husbanken må trekkjast med i planarbeidet.
6. Kunsthuset vert seld til AKE AS for kroner null mot at dei fjernar brakkedelen og ryddar tomten med det same dei overtek eigedommen. AKE AS driv så Kunsthuset vidare utan store kostnader i inntil to år før dei nytta tomten til eit leilegheitsbygg med små gjennomgangsleilegheiter for kommunalt tilsette. Reguleringsplanen må justerast slik at eit leilegheitsbygg kan realiserast på tomten. Dersom det er trong for det, bør AKE realisera fleire byggeprosjekt i områder der kommunen manglar bustadar.
7. Kommunen må snarast ta initiativ til eit møte med Helse Bergen for å få fart på arbeidet med ny ambulansestasjon i Austrheim. Her kan AKE AS eller kommunen stå som byggherre.
8. Den ferdigregulerte tomten i Kalandsfeltet skal seljast i 2023.
9. Den årlege driftsstøtta til Furuli er sagt opp. Dette vil medføra ein auke i husleiga på om lag kr 1200 per måned. Når avgifta på vatn og avlaup også vil stiga kraftig i 2023 og 2024, truleg med kr 210 per måned i 2023 og ein tilsvarande sum i 2024, må kommunen inngå ein ny avtale om kommunal driftsstøtta til Furuli for dei to neste åra på same nivå som tidlegare år.
10. DSB peikar på at tre av fire som døyir i brann kjem frå ei risikoutsett gruppe – det er menneske som av ulike grunnar har større sannsyn for å forårsaka brann eller har avgrensa evne til å førebyggja, oppdaga, varsle eller sløkkja brann og redde seg sjølv. Kommunen bør i budsjettet for 2023 setja av midlar til å hjelpa menneska i dei utsette gruppene med førebyggjande tiltak og informasjonsarbeid for å hindra alvorlege brannar. Dette må vera eit samarbeidsprosjekt mellom helse og velferd og brannførebyggjande avdeling.
11. Husbanken har tilskot for utskifting av vindauge i offentlege bygg for å spara energi. Kommunen må sjekka om slike ordningar kan nyttast til å få fjerna trekkproblema på delar av Nordliheimen. Viss svaret er ja, må det setjast av budsjettmidlar for å dekkja den kommunale eigendelen. Arbeidet med glasskiftinga kan kommunen sine egne fagfolk gjera.
12. Golvbelegget i gangane på Nordliheimen må skiftast for å redusera belastninga dei tilsette har som følgje av mykje gåing på eit hardt og nedslite golvbelegg.
13. Flytebryggje i Årvika. Kr. 150.000,- med samarbeidsavtale om ettersyn med Fønnes bygdelaag.
14. Toalett av same standard som ved dagsturhytta ved badeplassen på Solesjøen. Samarbeid med Solend og Førland Vel og Bergen og Omland Friluftsråd. Kr. 200.000,.
15. Nytt venterom med offentleg toalett på Vardetangen i samarbeid med Bergen Hamn AS og Norled AS.
16. Det må setjast opp nye informasjonsskilt ved kaiane våre (Leirvåg, Sævrøy og Vardetangen) i samarbeid med Nordhordland Unesco Biosfæreområde.
17. «Flytt Til», det må vurderast om me skal etablara ei eiga nettside. Kr 300.000,-. Må koplast mot kommunevertar og liknande servicetiltak for folk som vurderer å flytta til kommunen.
18. Det må setjast av midlar til maling av bygg. Dette gjeld Kystbarnehagen, delar av Nordliheimen (her kan vask vera eit tilstrekkeleg tiltak på delar av bygget), venteskuret på Mastrevik kai og brannstasjonen på Mastrevik og Kaland. Delar av dette arbeidet bør kunna gjerast av ungdommar som får sommarjobbar i kommunen. Her må ein

samarbeida med NAV Fensfjorden. Desse sommarvikarane kan også gjera andre førefallande arbeidsoppgåver som rydding og luking rundt kommunale bygg og liknande.

19. Riving av og avvikling av Austrheim Rockeverkstad.
20. Avtalen med Mastrevik Eiendomsselskap AS må på plass både for flytebryggje, kommunekai og havsportsenteret. Her må det setjast av midlar til reparasjonar på flytebryggja og toaletta på havsportsenteret. Dette arbeidet må vera slutført i god tid før sommarsesongen.
21. Fjerning av motocrossbane ved idrettshallen og etablering av BMX-bane i same området, når ny motocrossbane er etablert. Her må idrettslag og motocrossklubb involverast.
22. Lage ein plan for opparbeiding av uteområda ved skulane, vurdere både klatre-, skate- og sykkelpark. (Sjå e-post frå Sunniva Ytre-Hauge; sunniva_yh@hotmail.com).
23. Etablere eit røykjeskur for pasientane på Nordliheimen. Det må også lagast tak over dei inngangspartia ved heimen som dei pårørnde nyttar.
24. Det må setjast av midlar til trafikktryggleikstiltak som er tilpassa dei fylkeskommunale tilskotsmidlane som ein søker om i februar.
25. Ny traktor til idrettsparken. Kr 135.000,- i innbyte for den gamle. Kjøp av ny frå Helse Bergen (eitt år gamal, men ubrukt) kr 330.000,-. Treng kr 195.000,- som kan delast mellom kommune og AIL.
26. Som ein del av kommunen sine sparetiltak vil kommunedirektøren fjerna ein helsesekretær på legekontoet. Med fem legar, fire årsverk, verkar dette å vera ei dårleg løysing.
27. Alle løyva for bygging av ROP-bustadar er no på plass. I Austrheim kommune er det ein svært pressa bustadmarknad. Kommunen må av den grunn starta prosjektet med dei tre ROP-bustadane alt i første kvartal 2023.
28. Det må investerast i robotgrasklypparar til parkane ved kommunehuset og Nordliheimen.
29. VA planen må oppdaterast og kommunestyrevedtaket om vatn til Førland må innarbeidast i planen.
30. Støtte til Team Rynkeby Vestland. To Austrheim-sykkelistar til Paris i 2023. Logo på drakter og følgjebil, kr 25.000,-.
31. Felles julefeiring for flyktningar frå Ukraina i Nordhordland på Fjon Fjellkyrkje i regi av Masfjorden sokneråd. Kr. 7.000,-.
32. Julegåveaksjonen 2022 kr 20.000,-.
33. Grus på bureisingsvegen, kr 30.000,- under føresetnad av at brukarane utfører arbeidet.

Tiltak	Investering	Drift
2. Naust og parkering Baløy (sjølvfinansierande)	1.500.000,-	
3. Asfaltering Ervik, Bergsvik, Njøta	750.000,-	
4. Kantslått		400.000,-
8. Sal av regulert tomt i Kalandsfeltet	-2.000.000,-	
11. Nye glas Nordliheimen	100 000,-	
12. Golvbelegg Nordliheimen	300.000,-	
13. Flytebryggje Årvika	150.000,-	
14. Toalett Solesjøen		200.000,-
19. Riving Rockeklubb	50.000,-	
23. Røykjeskur Nordliheimen og lette tak over inngangsparti	100.000,-	
24. Tiltak for trafikktryggleik	200.000,-	300.000,-
25. Traktor til idrettsparken	100.000,-	

26. Helsesekretær		400.000,-
27. ROP, sjå eigen finansieringsplan		
28. Rotorgrasklyppar	200.000,-	
30. Team Rynkeby Vestland		25.000,-
Totalt	1.450.000,-	1.325.000,-

Julefeiring for flyktningar, julegåveaksjonen og grus må førast på årets driftsrekneskap, kr 57.000,-.

Formannskapet - 120/22 - 05.12.2022

FS - behandling:

Kommunedirektør Bjørnar Fjellhaug og økonomi- og personalsjef Odd Harald Dommersnes orienterte om saka, jamfør saksframlegget.

Ordførar Per Lerøy (Ap) la fram ei liste frå Austrheim Arbeidarparti og Austrheim Høgre med tilleggspunkt til budsjettet, nokre tiltak og nokre verbalpunkt, og med eit par punkt som gjeld utgifter i 2022. Lerøy presiserte at dette ikkje var til vedtak i dette møtet, men eit innspel fram mot budsjetthandsaminga i kommunestyret i desember.

- Ordførar Lerøy gjekk gjennom lista, punkt for punkt (lista ligg inne som eit tilleggsframlegg).
- Økonomi- og personalsjef Odd Harald Dommersnes ba om at ein såg dette opp mot at det var inndekking for tiltaka, kva som var rett plassert av drift og investeringar, og at innkjøp må vera etter kva som ligg for offentlege anskaffingar.
- Morten Sognnes (H) spurte om kva som er grensa for når noko må ut på offentlig anskaffingar, og fekk til svar frå kommunedirektøren at grensa er 100.000 kroner.
- Helge Dyrkolbotn (KrF) ba om at ein tar med seg innspelet frå RMNF om å gjera utbetringar på Austrheim arbeidssenter, det vert for lenge å venta til ein eventuell ny Nordliheim.
- Helge Dyrkolbotn (KrF) viste til at for turstiar må ein få grusa stien i Hoplandsmarka og få fart i arbeidet med tursti i samband med idrettsparken, og Inger Lise Brekke (H) støtta at ein hentar fram igjen planane om sti rundt idrettsparken.
- Helge Dyrkolbotn (KrF) sa om "Flytt til"-punktet at dette kan løysast enklare ved å kjøpa domenet og lenka det inn til kommunen si eiga heimeside, og fekk støtte frå Inger Lise Brekke (H) og Per Lerøy (Ap), om at dette må løyast på rimelegaste og beste måte.

Formannskapet var samde om å gje kommunedirektøren ryggdekning for å støtta julegåveaksjonen 2022.

Etter diskusjon i formannskapet var det semje om at formannskapet samt Jan Erik Espelid frå Bygdelista skal samlast tysdag 13. desember og laga ei felles prioriteringsliste til nye tiltak, med lista frå Ap/Høgre og dei andre partia. Bakgrunnen er at tertialrapporten for 3. kvartal skal vera klar den dagen. Ordførar kallar inn.

Handsaming i formannskapet:

Kommunedirektøren sitt framlegg vart samrøystes vedteke

FS vedtak:

Austrheim kommunestyre vedtek:

1. Kommunedirektøren sitt framlegg til budsjett 2023 og handlings- og økonomiplan 2023-2026 vert vedteke slik det ligg føre.
2. Investeringsbudsjettet for 2023 sjølvkost er basert på forventet framdrift på tidlegare vedteken VA-plan. Ut frå framdriftsplanen vil Austrheim kommune ta opp 12 millionar

kroner i lån i 2023.

3. Det vart teke opp 18,2 millionar kroner i lån til å finansiere investeringar i varige driftsmidlar som (ROP-bustader, digitalisering, elbilar/elbil-ladarar, skuleutbygging og nytt Helse- og omsorgstun).
4. Midlar som var avsett til omsorgsbustader på Kaland i førre økonomiplanperiode vert omdisponert slik at desse midlane vert nytta til finansiering av ROP-bustader.
5. Økonomiplan for 2023-2026 og årsbudsjett for 2023 blir vedteke, jf. Bevilgningsoversikt drift §5-4 og økonomisk oversikt drift §5-6. Årsbudsjettet for 2023 blir vedteke på sum netto driftsrammer for dei ulike hovudområda.
6. Kommunedirektøren vert gjeven fylgjande fullmakter innanfor budsjettet sine rammer (jf. Økonomireglement og kommunen sitt finansreglement):
 - a. Budsjettreguleringar som fylgjer av sentrale og lokale lønnsoppgjer.
 - b. Budsjettreguleringar innanfor sektorane sine rammer.
 - c. Gjennomføre låneopptak av nye lån og refinansiere tidlegare låneopptak. Her under aksept av lånevilkår og underskrift av gjeldsbrev på vegne av kommunen.
 - d. Avgjere oppstart av investeringar finansiert av ubundne fond, og sal av driftsmidlar.
 - e. Fordeling av bevilging til småinvesteringar innafor råma på 100 000,- kr.
 - f. Regulering av teknisk art innanfor drift og finans.(jf. finansreglementet)
7. Kommunedirektøren vert gjeven fullmakt til å "fryse" budsjettpostar og ledige stillingsheimlar, dersom situasjonen skulle tilseie det.
8. Kommunestyret skriv ut eigedomsskatt på næringseigedom, kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum jf. eigedomsskattelova (esktl.) § 3 første ledd bokstav d. Eigedomsskattesatsen vert vidareført med 7 promille. Utskrivingsalternativet omfattar også flytande oppdrettsanlegg i sjø, jf. Esktl. § 4 tredje ledd. Takstvedtekter for eigedomsskatt i Austrheim kommune vedtatt i kommunestyret i K-sak 083/17 i møte 14.12.2017, skal gjelde for eigedomsskatteåret 2023, jf. esktl. § 10. Kommunen vil i 2023 skrive ut eigedomsskatt på eigedommar som tidlegare var rekna som «verk og bruk» på eit «særskilt fastsett grunnlag» med heimel i overgangsregelen til eigedomsskattelova §§ 3 og første ledd. Det særskilde grunnlaget skal i 2023 være lik 2/7 av differansen mellom eigedomsskattegrunnlaget i 2018 og 2019 som er forårsaka av at produksjonsutstyr- og installasjonar ikkje skal reknast med i grunnlaget. Kommunen vil i 2023 skrive ut eigedomsskatt på bygningar og grunnareal så langt desse var omfatta av eigedomsskattegrunnlaget for verk og bruk i 2018, jf. overgangsregelen til eigedomsskattelova §§ 3 og 4 andre ledd. Eigedomsskatten vert skriven i samband med kommunale avgifter. Siste alminnelege taksering i kommunen vart gjennomført i 2018 og 2019.
9. Det vert gjeve ei ramme på kr 868 000,- til kontrollutvalet.
10. Det vert gjeve eit driftstilskot til Austrheim kyrkjelege fellesråd på kr 3 470 000,-
11. Det vert sett av 100 000,- kroner til dekking av Austrheim sokn sine kostnader med kremasjon av døde med heimeadresse i Austrheim.
12. Skatteøre vert sett lik maksimal sats i samsvar med Stortinget sitt vedtak om kommunalt skatteøre.

13. Godtgjersle til ordførar blir sett til same løn som stortingsrepresentantar og til løn til varaordførar er 9 % av ordførar si løn for 2023. Stortinget sin lønskommisjon gjer årleg framlegg i innstilling om godtgjersle for stortingsrepresentantane og løna til ordførar og varaordførar regulerast per mai 2023 i samsvar med endringar i løn til stortingsrepresentantar.
14. Marginavsetning av innbetalt skattebeløp blir sett til 10 %.
15. Frå 01.01 2023 vil Austrheim kommune tilby fleksible fakturerings- og betalingsterminar for kommunale eigedomsgebyr (vatn og kloakk)

Kundane skal kunne velge mellom:

- Halvårleg betaling (slik som idag) = 2 betalingsterminar pr år
 - Årleg betaling = 1 betalingstermin pr år
 - Månadleg betaling = 12 betalingsterminar pr år
 - Kvartalsvis betaling = 4 betalingsterminar pr år
16. «Gebyr- og betalingssatsar 2023» vert vedtekne slik dei ligg føre.
 17. Det vert oppretta tilskotsordning for frivillige lag og organisasjonar sine bygg på kr 100 000,- Det vert utarbeidd eigne retningslinjer for tildeling. Finansiering gjennom auka skatteanslag.
 18. Landbruksfagrådet får tildelt kr 100 000,-. Finsansiering gjennom auka skatteanslag. Det skal også i 2023 utarbeidast nye retningslinjer og mandat for landbruksfagsrådet. Saka skal leggjast fram før ny kommunestyreperiode.
 19. Kommunedirektøren set ned ei arbeidsgruppe med deltaking frå eldreråd og administrasjonen til å sjå nærare på:
 1. Tilpassing av bustader for eldre, det kan vera tilskot til tilrettelegging, råd om korleis ein kan få rimelege lån i Husbanken, og anna rådgjeving.
 2. Tilrettelegging av det sosiale ved å bu heime, med tilbod om å treffa andre slik at ein unngår einsemd.
 20. Kommunedirektøren tek øvrige høyringsinnspel med i det vidare arbeidet med handlings- og økonomiplanperioden 2023-2026.

Saksopplysninger:

Bakgrunn

Formannskapet la i møte 03.11.22 kommunedirektøren sitt framlegg til budsjett 2023 og handlings- og økonomiplan for 2023-2026 ut på høyring.

Høyringsfrist vart sett til 25.11.2022. Ungdomsrådet, Eldrerådet og rådet for menneske med nedsett funksjonsevne handsama kommunedirektøren sitt framlegg i møta sine 15.11.2022 og har gjeve høyringssvar.

Innan fristen har følgjande gjeve svar:

- Eldrerådet
- Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne
- SU ved Kaland barnehage
- Styrar ved Kaland barnehage
- Sjukepleiarforbundet
- Austrheim Sokn
- Hjelpepersonell ved Austrheim legekontor
- Fagforbundet Reinhald ved Norliheimen
- Fagforbundet Dagaktivitetsenter
- Ungdomsrådet
- Arbeidsmiljøutvalet (AMU)

Kommunedirektøren har vurdert høyringssvara og tek med seg innspela i det vidare arbeidet.

Kommunedirektøren vil gjer følgjande endringar til framlagt budsjett for 2023

1. ***Det vert nedsett eit arbeidsgruppe med deltaking frå Eldrerådet og administrasjonen som får til oppgåve å sjå nærare på.***
 - Tilpassing av bustader for eldre, det kan vera tilskot til tilrettelegging, råd om korleis ein kan få rimelege lån i Husbanken, og anna rådgjeving.
 - Tilrettelegging av det sosiale ved å bu heime, med tilbod om å treffa andre slik at ein unngår einsemd.
 - Eldrerådet merkar seg at andre kommunar har etablert prosjektgrupper som jobbar med "Leve heile livet"-prosjektet, og ønskjer seg ei tilsvarande prosjektgruppe i Austrheim.
 - Tilpassing av bustader for eldre, det kan vera tilskot til tilrettelegging, råd om korleis ein kan få rimelege lån i Husbanken, og anna rådgjeving.
 - Tilrettelegging av det sosiale ved å bu heime, med tilbod om å treffa andre slik at ein unngår einsemd.
 - Eldrerådet merkar seg at andre kommunar har etablert prosjektgrupper som jobbar med "Leve heile livet"-prosjektet, og ønskjer seg ei tilsvarande prosjektgruppe i Austrheim.
2. ***Kostnader ved kremasjon***
 - Det vert løyvd 100 000 kroner til Austrheim Sokn som skal gå til deira kostnader knyta til dekning av kostnader i samband med kremasjon av avdøde heimehøyrande i Austrheim.
 - Det vert løyvd 100 000 kroner til Austrheim Sokn som skal gå til deira kostnader knyta til dekning av kostnader i samband med kremasjon av avdøde heimehøyrande i Austrheim.
3. ***Oppretting av tilskotsordning for frivillige lag og organisasjonar sine kulturbygg.***
 - Det vert oppretta eigen tilskotsordning på kr 100 000,- til frivillige lag og organsiasjonar sine kulturbygg. Kommunedirektøren utarbeidar retningslinjer for tildelingar.
4. ***Landbruksfagsrådet***
 - Landbruksfagsrådet vert tildelt kr 100 000,- til disposisjon. Det skal også i 2023

utarbeidast nye retningslinjer og mandat for landbruksfagsrådet. Saka skal leggjast fram før ny kommunestyreperiode.

Verbalinnspela vert teken med i arbeidet med handlings- og økonomiplanperioden 2023-2026.

Nokre merknader:

- Høyringsinnspel frå hjelpepersonell legekantoret og sjukepleiarforbundet. Endringar innan legetenesta vert handtert innanfor rammene gjeven i budsjettet, så her vert det ikkje gjeve auka ramme.
- Sjukepleiarforbundet gjev innspel i høve kompetanse. Dette vert teke med i vidare arbeid.
- Fagforbundet har gjeve merknad til arbeidssenter. Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne har også gjeve innspel om å gje midlar til arbeidssenteret. Kommunedirektøren vurderer å ikkje gje midlar i budsjett for 2023, men må koma attende når ein endeleg har avklara framtidig lokalitet av arbeidssenter. Det må då gjerast mellombels og evt permanent investering for arbeidssenteret.
- Fagforbundet har gjeve innspel i høve flytting av reinhaldstenesta frå Nordliheimen til reinhaldsavdelinga. Kommunedirektøren merkar seg innspelet, men reinhaldet i dag er ikkje i tråd med krav til reinhald for institusjon, og meiner difor at mest tenleg organisering for eit godt kvalitativt reinhald, vert å samlokalisere all reinhald under reinhaldsavdelinga.
- Kaland barnehage ved styrar og SU har gjeve innspel på stramt budsjett. Det er gjeldande for alle einingar. Kommunedirektøren tilrår at ein kjem i framtidig handlings- og økonomiplan med investeringsbehov for oppgradering av uteområda ved skulane og barnehagane våre.

Alle høyringssvara er vedlagt saka.

Midlane til å dekke auka kostnader vert dekkja gjennom at skatteanslaget blir auka med 300 000,- kroner.

Utdrag frå kommunelova.

§ 14-3. Behandling av økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning

«Økonomiplanen for de neste fire årene og årsbudsjettet for det kommande året skal vedtas før årsskiftet. Årsregnskapene og årsberetningene skal vedtas senest seks måneder etter regnskapsårets slutt.

Kvart årsregnskap skal behandles samtidig med tilhørende årsberetning. Vedtaket om årsregnskap skal angi hvordan et eventuelt merforbruk i driftsregnskapet skal dekkes inn.

Formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning. Kontrollutvalget skal uttale seg til kommunestyret eller fylkestinget om årsregnskapene og årsberetningene før formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak. I kommuner og fylkeskommuner med parlamentarisk styreform innstiller kommunerådet eller fylkesrådet til vedtak.

Innstillinga til økonomiplan og årsbudsjett, med alle forslag til vedtak som foreligger, skal offentliggjørast minst 14 dagar før kommunestyret eller fylkestinget behandlar den. Dette

gjelder ikke for innstillinger om endring i vedtatt økonomiplan eller årsbudsjett.

Økonomiplanen, årsbudsjettet, årsregnskapene, årsberetningene og saksdokumentene fra det innstillende organet skal sendes departementet til orientering. Dette gjelder også revisjonsberetningen og kontrollutvalgets uttalelser til årsregnskapene og årsberetningene.

Departementet kan gi forskrift om frister for disse oversendelsene.»

§ 14-4. Økonomiplan og årsbudsjett

«Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets eller fylkestingets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. De skal også vise utviklingen i kommunens eller fylkeskommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser. Vedtaket om årsbudsjett skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige. Økonomiplanen skal deles inn i en driftsdel og en investeringsdel. Årsbudsjettet skal deles inn i et driftsbudsjett og et investeringsbudsjett og stilles opp på samme måte som økonomiplanen.

Økonomiplanen kan inngå i eller utgjøre kommuneplanens handlingsdel etter plan- og bygningsloven.»

§ 11-1 fjerde ledd. Departementet kan gi forskrift om bevilgningsoversikter, økonomiske oversikter og oversikter over utviklinga i gjeld.

Vurdering

Budsjett og handlings- og økonomiplan for 2023 –2026 blir vedteken på rammenivå og har søkelys på resultat og tenester i langt større grad enn på administrativ organisering av kommunen. Ei viktig målsetjing med budsjettet er også å synleggjere sammenhengen mellom langsiktige mål i kommuneplanen, via budsjett og økonomiplan og ned til dei einskilte tiltak og investeringar. Då vil vi klare å styre utviklinga mot å nå målet som er å gjere Austrheim til ein kommune der det er godt både å bu og å virke i. Endringar på verdsbasis og her heime syner at ei lågare vekst i økonomien gjev grunn for å syne atterhald økonomisk og ikkje vente seg høg vekst i den nasjonale og kommunale økonomien.

Vi har i budsjettet for 2023 teke som føresetnad fylgjande kostnadsauke:

- Løn og prisauken frå 2022 til 2023 blir rekna til 3,7 %. Lønsveksten blir rekna til 4,2 % og utgjer i underkant av 60 % av deflatoren, og den kommunale prisveksten ut frå dette er rekna til om lag 3,0 %

Vi har i dag eit høgt kostnadsnivå som ikkje kan halde fram, då vil vi ikkje kunne ha ein berekraftig økonomi og vi vil ikkje kunne handtere dei tenestene vi kvar dag skal levere. Vi tek no dei små stega mot dei store endringane og det gjer at vi må planleggje ei effektiv, tenleg og god drift for framtida. Vi ser at dei siste åra har kostnadene særskilt innan helse- og velferdstenestene auka monaleg, og vi må innan denne sektoren gjere eit betydeleg arbeid for å omstille, endre og styre tenestene på ein betre måte. Dette er ikkje gjort over natta og krev eit langsiktig arbeid. Det er lagt opp til at 2023 skal særskilt

helse- og velferdstenestene gjennomgåast for ei meir kostnadseffektiv tenesteyting, i tillegg til heile organisasjonen. Det er potensiale til å henta inn, arbeida annleis og løyse oppgåvene på ein smartare måte, men meir kostnadseffektivt. Framtida viser færre hender til å løyse dagens og framtidens oppgåver. Det krev at vi må prioritere og ta val.

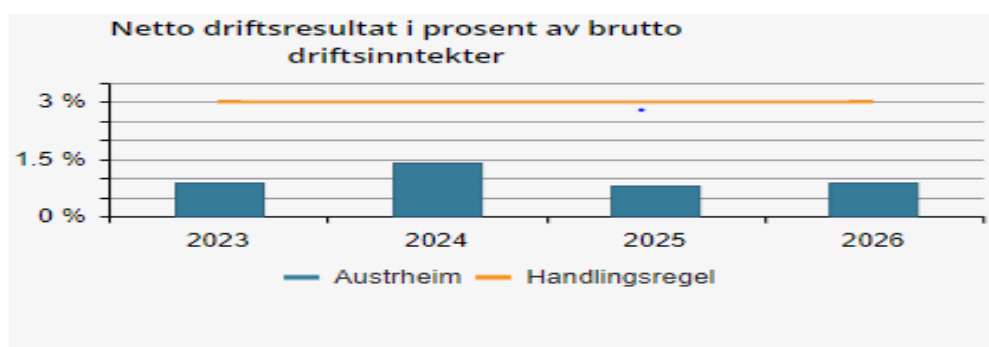
Vi er inne i ei krevjande tid. Vi har knapt lagt bak oss ein pandemi og vi opplever stor uro internasjonalt med krig i Europa som også påverkar oss nasjonalt og lokalt. Vi buset flyktningar som skal få ei god oppleving og integrering i samfunnet og vonleg bli ein god ressurs for oss. Verda rundt oss er i stadig endring og samfunnet rundt oss påverkar oss i kvardagen. Vi opplever at auka energiprisar og auke i rentenivå er sentrale element som påverkar næringslivet, privathushaldningane og Austrheim kommune. Det er også denne hausten lagt ut endringar til inntektssystemet for kommunane som no er på høyring. Dette vil også få påverknad for inntektene våre i framtida. Vi kan ikkje heilt enno seie heilt kva konsekvensar det vil få for oss, men det vil påverka oss i den grad at vi vil få færre ekstraordinære inntekter enn vi har i dag. Vi må rigge budsjettet vårt til å ha eit kostnadsnivå og tenestetilbod uavhengig av ekstraordinære inntekter, som utbytte og Havbruksfond.

Austrheim kommune som tenesteleverandør må levere gode tenester om vi skal vere attraktive som bukommune. Og for å sikre dette må vi ha på plass eit økonomisk handlingsrom slik at ein kan setje inn ressursar og prioritere dersom ein ser at behov endrar seg eller nye kjem til.

Det blir stadig viktigare å forvalte dei ressursane vi har tilgjengeleg til det beste for fellesskapet. Austrheim kommune har ikkje i dag ein robust nok kommuneøkonomi, og vi må endre kostnads- og investeringsnivået vårt slik at vi får eit større handlingsrom i framtida.

I samband med handsaming av nytt økonomireglement har kommunestyret vedteke finansielle måltal og handlingsreglar. Dette er langsiktige mål, men vil og vere utgangspunkt for årleg gjennomgang av budsjett og økonomiplan og vi må ha som mål å nå dei i perioden.

Eit krevjande økonomisk bilete i perioden, gjer at vi ikkje vil nå måltala våre. Det at i ikkje når våre eigne måltal er ikkje berekraftig over tid, slik at i ikkje kjem utanom å jobba med å redusera kostnadane evt. auke inntektene våre.

Økonomiplanperioden og investeringsbehov

Det er i økonomiplanperioden lagt opp til store investeringar. Ombygging av skulane våre til ei ramme på 45 millionar startar i neste månad og vil fullførast innan juni 2023. Vi har fleire prosjekt innan VA. Vi skal byggje ROP-bustader og starte arbeidet med eit nytt helse- og Omsorgstun. Det vil

vere den største investeringa i perioden og det er planlagt oppstart i 2026. Dette vil føre til at lånegraden og gjelda vår aukar drastisk og vil også føre til auka lånekostnader. Det vil få konsekvensar også for drifta vår og gjer at vi må halde attende på andre store prosjekt og det er ikkje mogleg å gå i gang med fleire større prosjekt enn det som er lagt opp til i planperioden.

Det at vi har gjennomført og gjennomføre store investeringar innan VA med monalege opptak av lån gjer at gebyra innan sjølvkostområdet VA kjem til å auke gjennom heile økonomiplanperioden.

Det er lagt opp til effektiviseringstiltak i planperioden. Kostnadsnivået vi har i dag, kan ikkje halde fram og det krev omstilling. For alle sektorar må det gjennomgåast og størst potensiale til omstilling ligg innan helse- og velferd. Dei siste tre åra har ein auka ramma med over 11 mill og berre frå 2022 til 2023 ligg det ei auke på nærare 5 mill. Det vert lagt opp til at dette må trekkjast inn i planperioden. Vi må rigga oss for framtida og ha ein langsiktig plan for korleis vi skal løysa framtida sine oppgåver på ein meir effektiv måte.

Eit godt handlingsrom

Austrheim kommune er ein stor tenesteleverandør og må sikre at vi har system som ivaretek utvikling i heile verdikjeda av tenester og som sikrar god flyt av tenesteleveransar på tvers av sektorar, einingar og avdelingar til beste for innbyggjarane i Austrheim. Det handlar om å ta innbyggjarane sitt perspektiv og fokusere på tilhøve som aukar kvalitet i tenestetilbodet. Vi må sikre tilstrekkeleg kompetansetilførsel, tilstrekkeleg kontinuitet, vi må sikre samanheng i tenester, og vi må sikre god samskaping med mottakarane av tenestene, altså innbyggjarane våre.

Reduksjon av sjukefråver og auke i heiltidsstillingar er viktige faktorar for å auke kvalitet i tenestene våre. Heiltidskultur skapar kontinuitet og bidreg og positivt i inkluderings- og likestillingsarbeidet. Dette skal organisasjonen jobbe vidare med i tida framover i godt samarbeid med tillitsvalde og vernetenesta. Ei stor utfordring i åra framfor oss er kampen om arbeidskraft. Som ansvarleg arbeidsgjevar med krav til effektiv tenesteproduksjon må vi sikre kompetente medarbeidarar og leiarar som gjev retning, er støttande, proaktive og legg til rette for samskaping. Inkluderande og utviklande arbeidsmiljø er eit viktig fundament for å oppnå dette.

Framlegget til årsbudsjett og økonomiplan for 2023-2025 vert lagt fram digitalt og gjennom framsiktløysinga. Ein finn framlegget ved å følgja denne lenkja: [Handlings- og økonomiplan 2023-2026 \(appublishframsikt-staging.azurewebsites.net\)](https://appublishframsikt-staging.azurewebsites.net)

Konklusjon

Framlegg til budsjett og handlings- og økonomiplan 2023 – 2026 vert vedteke i tråd med saksframlegget, vedlagte dokument og framlegg til punktvedtak.